

EXAMINATIONS COUNCIL OF ZAMBIA

Examination for School Certificate Ordinary Level

Silozi

3160/1

Pampili yapili

Specimen

Litutsiso zefilwe

Bukanyana ya Likalabo

Nako: Lihola Zepeli

Litaelo ku babatatubiwa

Nola libizo lahao, nombolo ya sikolo ni nombolo yahao ya tatubo mwa libaka zefilwe fapampili ya likalabo kapa bukanyana ya likalabo.

Pampili ye ina ni likalulo **zetaalu** (3).

Ualabe puzo **iliñwi** mwa **kalulo yapili**.

Ualabe lipuzo **zene** mwa **kalulo yabubeli**.

Ualabe lipuzo **kaufela** mwa **kalulo yabulaalu**.

Ubale hande ka kutwisiso litaelo za kalulo ni kalulo.

Uñole likalabo zahao fa pampili kapa mwa bukanyana ya likalabo yefilwe.

Haiba uitusisa mapampili amañata ubone kuli wa atama hamoho.

Lizibiso ku babatatubiwa

Nombolo ya linepo ibonisizwe mwa kandu sina cwana [] kwa mafelelezo a puzo kapa kalulo ya puzo.

Mwa tatubo hakukenwi ni selufooni ki mbamba.

KALULO YAPILI : KUÑOLA TABA [Linepo: 40]

1 Ufilwe litoho za litaba zene (4) mwa kalulo ye. Ukete toho ya taba mi uñole likande lelina ni manzwi asafitelesi 350.

- (a) Talusa za mutu yosike walibala mwa lusika lwahenu.
- (b) Neulukela kuyopotela mulikanaa hao kwa tolopo sikolo hasitakwala kono kupalile. Muñolele liñolo kumutaluseza sesipalisize poto yahao.
- (c) Talusa zeo liezahalanga mwa mahae hakuikisezwa mukiti wa Ngilisimasi.
- (d) Kufela kwa sizo kutiseza babanca bakacenu kutokwa likute ni zibo mwa bupilo. Kana wa lumela taba ye?

KALULO YABUBELI : ZAMWA LIBUKA [Linepo: 40]

Mwa kalulo mo, kuna ni lipuzo fa libuka zeketalizoho (5). Ualabe lipuzo fa libuka zene (4) feela. Ualabe lipuzo kaufela fa libuka zeo zeuketile.

1 FA MUNANGA WA LYAMBAI (O.K Sibetta) [10]

- (a) Mwa toko ya "Bulozi Bu Munati," kuungilwe sifiha sesitatama. Taleleza manzwi a siilwe mwa mubamba ni mubamba.
Bulozi bumunati
 - (i) Nitaya ... [2]
 - (ii) Mane ni kubo ... minsi [2]
 - (iii) Kono Bulozi bu mwa ... [2]
 - (iv) Nita pila mwa ... a malundu. [2]
- (b) Mwa toko ya Ngilisimusi mwa Bulozi, kiñi macembele ni baima haba ikumbuta? [2]

2 KAYAMA SIMANGULUNGWA (G. S. Mubiana) [10]

- (a) Kayama hafunduka kuliba kwa milaka,
 - (i) Nazuhile nako mañi? [2]
 - (ii) Ki sikamañi sanaalwezi Kayama hazuha ni kuya kwa milaka? [2]
- (b) "Zwa wena mukwamashi tuwe, uhupula kuli kwanu ki kwa mulonga nji! Ki likomu za ndate zeo ..."
 - (i) Kayama nabulelela mañi mi [2]
 - (ii) Kiñi kayama hanabulezi ma mutu yo? [2]
 - (iii) Miti naali kai Kayama hanaikananisa ni mulisani yomuñwi? [2]

3 MUNUKAYUMBWA (Kachana Kachana) [10]

- (a) Mushimbei amano nyalwa, Ma-Manyando abatela Munukayumbwa musebezi wa kulisa likomu.
- (i) Kimañi muñaalikomu zanaaswanela kulisanga Munukayumbwa? [2]
- (ii) Ki kabakalañi ndate Manyando anahanile kuli Munukayumbwa asike akena musebezi ku muuna yoo? [2]
- (b) Munukayumbwa nakeni musebezi ku Ndate Mwanamubika.
- (i) Muuna yo napila mwa munzi mañi? [2]
- (ii) Ki masheleñi akuma kai ao ndate manyando ni Ndate Mwanamubika nebalumelelani kuli Munukayumbwa aholange ka kweli? [2]
- (c) Kwa bana ba Ma-Manyando, ki bafi bababeli bene batisize kuli Munukayumbwa azwe mwa lapa ni kuya ku mahe kwa Lui?

4 SIMBILINGANI WA LIBONGANI (F M Mulikita) [10]

- (a) Namakau kabaka lakunwa hahulu bucwala, ki lika mañi zepeli zana ezize hanasweli kusoka buhobe? [4]
- (b) "Sembelewanga, niswalele, Sembelewanga niswalele ..."
- (i) Manzwi a natile cwañi mwa mulomo wa Simbilingani? [2]
- (ii) Kisikamañi sene siezahalile mwa nzila asika fita kale kwa musebezi wahae? [2]
- (c) Mukuwa wahae naezizeñi kuyena amano fita kakuliyeha kwa musebezi? [2]

5 SITUPU SA LIPYEHA (R M Mukuni) [10]

- (a) Kacenjela Sindimbela nana ni lilimo zekai hawela mwa musima ni kulobeha lihutu? [2]
- (b) Kushenda Kacenjela kuli, "Bati inge yacile munungu wa kulu" neeli kumukuta feela. Kanti pulelo ye italusañi? [2]
- (c) Kacenjela nahona sina kwaya ye lutilwe hande. Nola milumo yemilaalu yanahona kayona sina muopeli. [2]
- (d) "Esi mwautwa, nishwile kale, nishwile kale ki mina muniloile. Batu ba mihoni kwa likañi."
- (i) Kimañi yanabulela manzwi a? [2]
- (ii) Kiñi hanekubulelwa kuli mutu yo ushwile kale? [2]

6 KALULO YABULAALU: MASHITANGUTI, LINGULI, MAYUMBO NI MALOKO. [20]

1 Feleleza lipulelo zetatama:

- (i) Kakota kakamezi ... [2]
- (ii) ... ki masapo. [2]
- (iii) Mezi afita mwa ... saona. [2]
- (iv) Mutanga ushwa ni ... mwa mumizo. [2]
- (v) Muleta uswelwi ki kashimani ... [2]

2 Ñola taluso ya lipulelo zetatama:

- (i) Komu ica mutana wayona. [2]
- (ii) Siita kasicola ndingo, sicola ndingo nisiya. [2]
- (iii) Muuwa kaulu kashendo mulombwe ni wa lilomo. [2]
- (iv) Kulila sika meeto telee. [2]
- (v) Kumata mali mwa mubili. [2]

Tatubo Ifelile.